

druhé světové války a v jejím průběhu. Autor přitom detailně sleduje koncepce západoněmeckých buržoazních historiků, snažících se většinou idealizovat německo-rumunské vztahy, jež však byly, jak známo, založeny na imperialistické iniciativě fašistického Německa. Třetí kapitola se zabývá vojenskopolitickými hledisky německo-rumunských vztahů. Autor analyzuje názory západoněmeckých historiků na podíl rumunské armády v bojích na sovětské frontě. V poslední kapitole podrobuje kritice nevědecké koncepce západoněmecké historiografie, zabývající se problematikou vystoupení Rumunska z fašistické koalice v srpnu 1944. Současně odmítá názory západoněmeckých historiků, znevažující rumunsko-sovětskou spolupráci a přínos rumunských vojáků, bojujících po boku Sovětské armády, k porážce hitlerovského wehrmachtu.

Kromě úvodu a závěru, anglického a francouzského resumé a jmeného rejstříku, obsahuje publikace také seznam pramenů a literatury rumunského, sovětského a německého původu, ale i řadu titulů britské provenience.

Analýza západoněmecké historiografie, kterou provedl A. V. Chejstver v souvislosti s účastí Rumunska ve druhé světové válce, dosvědčuje, že různé směry konzervativní západoněmecké historiografie navazují na metodologické postupy historiografie nacistického Německa a buržoazně statkářského Rumunska. Základem této konzervativní historiografie zůstává antisovětiismus a ospravedlňování válečné politiky třetí říše teoriemi o tzv. preventivní válce proti SSSR. Při těchto falzifikacích vrhá historiografie v NSR též stín pomluv na vztahy SSSR k Rumunsku a jiným zemím (teorie o tzv. sovětském expanzionismu na Balkáně). Kritika těchto antisovětských tezí historiografie NSR naznačuje, jak problematika historie druhé světové války úzce souvisí se současným mezinárodně politickým děním.

F. N.

Mikšik, O.: Psychická integrita osobnosti.

Praha, Univerzita Karlova 1985. 290 s.

V čem spočívají hlavní přednosti teoreticko-metodologických přístupů, jimiž při studiu osobnosti disponuje marxisticky orientovaná psychologie? Na které aspekty se při studiu osobnosti především zaměřit a jakými postupy pronikat do její podstaty? Na tyto a další otázky nalezne čtenář kvalifikovanou odpověď v práci O. Mikšika.

Kniha je členěna (kromě úvodu a přehledu literatury) do tří kapitol. V první autor konfrontuje pojetí osobnosti v nemarxistické a marxistické psychologii osobnosti. Ve druhé rozebírá aktuální otázky vývoje a současného stavu marxisticky orientované psychologie a vytyčuje teore-

ticko-metodologické východiska pronikání do podstaty osobnosti. Třetí kapitola teoreticky zobecňuje výsledky více než dvacetileté vědecko-výzkumné činnosti autora a kolektivu spolupracovníků při koncipování a zjišťování struktury psychické variabilní osobnosti.

Pojem psychická variabilnost autor nahrazuje dříve používaný, avšak zavádějící termín psychická instabilita. Optimální míru psychické variabilnosti osobnosti považuje za základní předpoklad formování harmonické osobnosti a její účinné interakce s prostředím. Pod psychickou variabilností je chápána specifická osobní struktura, vyjadřující takový aspekt psychické regulace jejích aktivit, jenž souvisí s individuálně příznačnou dynamikou prožitků, s aktivací psychických funkcí, s projevy psychické odolnosti, ale i se selháváním osobnosti v náročných činnostech a situacích.

Právě situace psychické zátěže, vynačující se aktualizovaným rozporem mezi nároky kladenými na interakční chování člověka a jeho možnostmi se s těmito nároky adekvátně vyrovnávat, umožňují postihovat základní kvality a potence psychiky člověka jako integrované osobnosti. Integrovanost osobnosti vztahuje autor k nejvyššímu stupni psychické regulace lidského subjektu — k vědomí osobnosti a k jejímu řídicímu působení na stupeň nižší (aniž to ovšem a priori znamená zaměřenost a jednání společensky žádoucí).

Cíl anotované práce spatřuje autor v koncipování takového pojetí osobnosti, které v souladu se soudobými trendy rozvoje psychologie osobnosti (1) skýtá přijatelnou odpověď, respektive pracovní řešení otevřených problémů současné psychologie osobnosti na principech dialektického materialismu a (2) na tomto základě umožňuje vypracovat a verifikovat teorii, metodologii a metodiku studia struktury psychické variabilnosti osobnosti.

J. Č.

